

**MTA TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
POLITIKATUDOMÁNYI INTÉZET**

1014 Budapest, Országház u. 30.

1250 Budapest, Pf. 20.

Igazgató: Boda Zsolt

Tel.: 224-6724; Fax: 224-6727

E-mail: boda.zsolt@tk.mta.hu; Honlap: <http://politologia.tk.mta.hu/>

I. A kutatóhely fő feladatai 2016-ben

Kilenc OTKA, illetve NKFIA, három TK Inkubátor és egy európai finanszírozású (International Visegrad Fund) kutatási, illetve NKA támogatású publikációs projekt keretében számos egyéni vagy csoportos alap- és alkalmazott kutatás folyt az intézetben. Többek között a közpolitikai változásról, a fiatalok politikai részvételéről, a politikai integrációról, a politikai kommunikációról, a politikai realizmus elméletéről, a politikai vezetés és a hatalommegosztás kérdéseiről folytak kutatások.

A nemzetközi társadalomtudományi kutatói hálózatban talán az egyik legelismertebb projekt a *European Social Survey – Európai Társadalomtudományi Elemzések (ESS-EUTE)* – összehasonlító európai vizsgálat, amelynek a magyarországi adatfelvételét, a projekt 2002-es indulása óta az intézet vezeti – az utóbbi években az MTA TK Szociológiai Kutatóintézettel közösen. Az ESS–EUTE a nemzetközi szakértők által a világon módszertanilag a lesgigorúbbnak ítélt survey, az első és eddig az egyetlen társadalomtudományi projekt, melyet az Európai Bizottság Descartes-díjjal jutalmazott. 2016. november 17-én a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozathoz kapcsolódva került megrendezésre a „*Hol van Magyarország az európai társadalmak térképén? Konferencia a European Social Survey legfrissebb kutatási eredményeiről*” című konferencia. A rendezvényen az intézet hat kutatója szerepelt előadással.

Az intézet adja ki a *Politikatudományi Szemlét*, amely a hazai politikatudomány egyetlen referált folyóirata.

A kutatások eredményeként 2016-ben az intézet munkatársai 112 magyar és idegen nyelvű publikációt jelentettek meg, és 117 előadást tartottak tudományos tanácskozásokon, ebből 82-öt nemzetközi konferencián adtak elő. A tudomány és a társadalom közötti párbeszéd elősegítése érdekében ebben az évben a Társadalomtudományi Kutatóközpont Tudomány napi konferenciasorozatán az intézet kutatói előadásokat tartottak a „*Kutatóhelyek tárt kapukkal. Big Data – emberek az adatok mögött*” (2016. november 22.) és a „*Politikai és társadalmi részvétel mintázatai magyarországi és határon túli magyar fiatalok körében*” (2017. november 24.) című rendezvényeken.

II. A 2016-ben elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

a) Kiemelkedő kutatási eredmények

Bizalom és közpolitikai változás

A kutatás – amelynek keretében az intézet kutatója Fulbright-ösztöndíjjal három hónapig az Egyesült Államokban is dolgozott – azt vizsgálja, hogy mi az összefüggés a kormányzat iránti bizalom és a közpolitikai változás között. Az amerikai adatok ugyanis azt mutatják, hogy a

magasabb bizalomszint esetén a döntéshozók nagyobb eséllyel vágnak bele olyan közpolitikai reformokba, amelyek bizonyos mértékig kockázatosak vagy kevésbé népszerűek. Korábbi hazai vizsgálatok részben ezzel megegyező eredményekre jutottak, azonban ezek csak bizonyos szektorokra terjedtek ki és inkább kvalitatív módszert alkalmaztak. A kutatás a Hungarian Comparative Agendas Project adatbázisait használva igyekszik megválaszolni a kérdést az elmúlt 25 év törvényhozását és bizalom-adatait vizsgálva. A kutatás első eredményei szerint a pozitív összefüggés nem érvényesül: a nagyobb bizalom nem vezet jelentősebb közpolitikai aktivitáshoz. A negatív összefüggés azonban fenn állhat: úgy tűnik, a bizalom hiánya lelassítja a közpolitikai változást.

A magyar közpolitika dinamikája

A kutatás alapkérdése: miért és hogyan születik meg egy közpolitikai döntés? Ezt szokás közpolitika dinamikájának hívni. Ennek vizsgálatára szerveződött egy nem formális nemzetközi együttműködés is, a *Comparative Agendas Project* (CAP), amelyhez a jelen kutatás keretében az intézet csatlakozott. A CAP keretében a kutatók a közpolitikai napirendekről állítanak össze adatbázisokat egy nemzetközi kódkönyv alapján, és a napirendek egymáshoz való viszonyát elemezve magyarázzák a közpolitika változásait. 2016-ban is nagy lépésekkel haladt a projekt, ugyanis a már elkészült, és a projekt honlapján közzétett eddigi adatbázisok mellé újabbak készültek. Így már rendelkezésre áll a törvények 1949-2014-ig lekódolt adatbázisa, a rendeleteké (1998-2014), és az interpellációké (1949-2014) is. Továbbá kiegészítő adatbázisok is elkészültek az országgyűlési képviselők pártovatartozásáról, párttiszségeiről (1990-2014) és az országgyűlési bizottságok összetételéről. Folyik az adatok elemzése is. A kutatás a rendszerváltás utáni választási eredményekre, a pártprogramokra, interpellációkra, törvényekre és költségvetésekre vonatkozó adatbázisokon vizsgálta a szakirodalomban bevett megszakított egyensúly és az intézményi súrlódás hipotéziseket. Ezek lényege, hogy a nagyléptékű közpolitikai változás egyre gyakoribbak lesznek, ahogy előre haladunk a közpolitikai folyamatban. A nemzetközi eredményekhez hasonlóan a kutatás megállapította, hogy a legtöbb közpolitikai arénában megfigyelhető a tematikus stabilitás és megszakítottság változása, miközben az intézményi súrlódás kapcsán szintén pozitív, bár kevésbé erős kapcsolatot van a vizsgált változók között.

Kvantitatív szövegelemzés és szövegbányászat

A 2016-ban megjelent kötet legfontosabb célja az, hogy bevezetést nyújtson a nemzetközi politikatudomány egy kurrens irányzatába, a kvantitatív szövegelemzésbe (*quantitative text analysis*) és szövegbányászatba (*text mining*). A könyv bevezetést nyújt az „adatként felfogott szöveg” (*text as data*) elemzésének kutatómódszertanába, elemzi a szövegek kézi és gépi kódolásának előnyeit és hátrányait, illetve olyan speciális szövegbányászati feladatokat, mint a „szózsák”, a névelem-felismerés, a véleményelemzés vagy a természetes nyelvi szövegek más kategorizálási problémái. Mindezek mellett betekintést nyújt e problémák gépi algoritmusokkal történő megoldási módjait: a szótáralapú, a felügyelt tanulási, illetve a felügyelet nélküli tanulási technikákba. Az elméleti szöveget a nemzetközi és magyar politikatudományból merített újabb kutatások és tanulmányok bemutatói illusztrálják.

A hidegháború politikája

2016-ban elkészült a *Cold War, Détente, Revolution. Hungary, the Soviet Bloc and World politics, 1944–1991* című monográfia 400 oldalas kézírata. A munka az első széleskörű hazai és külföldi levéltári kutatásokra alapozott, modern szintézis a témában. Hasonló feldolgozás még egyik volt szovjet blokk országról sem készült.

Az EU kohéziós politika hatása az önkormányzatok eladósodottságára

A kutatás az Európai Unió kohéziós politikájából érkező támogatások és a helyi önkormányzatok eladósodottsága közötti összefüggésre talált empirikus igazolást. A vonatkozó publikációk a lengyel és a magyar helyi önkormányzatok által a 2007-2013-as periódusban elnyert uniós támogatások és az önkormányzatok eladósodottsága között szignifikáns pozitív kapcsolatot bizonyítottak. A kapcsolat oka, hogy számos önkormányzat az uniós projektek önrészenek finanszírozását hitelből oldotta meg, amivel viszont sok esetben saját pénzügyeit ásta alá. Ily módon az önkormányzatokat erősíteni kívánó uniós támogatások közvetett módon ugyan, de azok pénzügyi önállóságát ássák alá, így növelve a központi kormányzattól való függésüket. A kutatás kiterjedt arra a kérdésre is, hogy a kelet-európai uniós tagországokban az uniós pénzek területi eloszlása vajon megfelel-e a támogatások kitűzött céljának, vagyis a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatásának. A 2007-2013-as programozási időszak 10 kelet-európai országra jutó teljes uniós támogatásainak NUTS 3-as szintű eloszlása alapján megállapítható, hogy a magasabb egy főre eső GDP-vel rendelkező régiók átlagosan nagyobb egy főre jutó támogatást kaptak és ez az eredmény robusztus több demográfiai (népesség, népsűrűség) és gazdasági (vállalkozások száma ezer lakosra, foglalkoztatási ráta) indikátor bevonása mellett is. Mindezek alapján az uniós támogatások területi eloszlása a jelenlegi formában nem segíti elő a hátrányos helyzetű kelet-európai régiók felzárkóztatását.

Az Európai Parlamenti képviselők szerepfelfogása

Az intézet kutatói számos új kutatási eredményt publikáltak arról, hogy a közép-európai képviselők hogyan illeszkedtek be 2004 óta az Európai Parlamentbe. Öt ország (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia és Szlovénia) képviselőinek szavazásait valamennyi közpolitikai területen vizsgálva bizonyítható, hogy a közép-európai képviselők nem gyengítették képviselőcsoportjaik kohézióját, hanem lojális tagokként szavazva még erősítették is azt. Egy kapcsolódó kutatás azt is bemutatta, hogy a politika-közpolitika és az európai-nemzeti törésvonalak alkalmasak arra, hogy valamennyi közép-európai EP-képviselő szerepfelfogásáról információt nyerjünk, és őket egy politikusi szereptipológiába soroljuk. Egyben az is kimutatható, hogy szocio-demográfiai, politikai szocializációs és értékválasztási tényezők egyaránt befolyásolják, hogy egy képviselő milyen viselkedési stratégiát választ. További fontos kutatási eredmény, hogy szemben a nyugat-európai trendekkel, a helyi politika sokkal ritkább politikai rekrutációs forrásnak számít Kelet-Közép-Európában, ahol viszont a nemzeti parlamentekbe ágyazottság kifejezetten erős nemzetközi összehasonlításban is.

Az állami vállalatokkal kapcsolatos stratégiai döntések politikája

A kutatás eredményei szerint az állami vállalatok létrehozásával, fenntartásával és megszüntetésével kapcsolatos magyarországi kormányzati politika – hosszabb időtávon, 1998-tól 2014-ig szemlélve – alapvetően a mindenkori kormányzat politikai „színétől” függ: míg a Fidesz-részvételű kormányzatok a szektor erősödését és növekedését, addig a szocialista részvételű kormányzatok a szektor stagnálását, lassú leépítését hozták magukkal. Mindez szemben áll a nemzetközi tapasztalatokkal és elméleti eredményekkel, mivel a hosszú távú trendek vagy a kontextuális (pl. gazdasági helyzet, válság) változók hatása minimális.

The European Mayor

A nemzetközi kutatási keretbe illeszkedő projekt a 10.000 fő feletti népességű települések polgármestereivel történő kériív adatfelvételre irányul, célja összehasonlító elemzésre alkalmas adatbázis építése. A kérdőív számos területre kiterjed (polgármesteri feladat- és szerepkörök; intézményi beágyazottság; állampolgárokkal való viszony; önkormányzatok politikai rendszeren belüli helye stb.). A projekt utolsó évét zárta, amely nagyrészt az adatok tisztításából és elemzéséből, az eredmények disszeminációjából állt. A munka eredményeként

elkészült a „*Változó intézmény, változó szerepek: a magyar önkormányzati rendszer átalakulása a polgármesterek szemüvegén keresztül*” című tanulmány. Eszerint a felvett adatok - a kérdőíves kutatás korábbi hullámával összehasonlítva - azt mutatják, hogy az intézményi reformok hatásai megjelennek a polgármesterek percepcióiban is: egyrészt a politika és adminisztráció közelebb került egymáshoz, a politika (és azon belül is polgármester) egyre nagyobb hatással van az adminisztráció működésére; másrészt bár a polgármester vezető pozíciója meglehetősen stabilnak látszik, az országos szint és az országos politika szereplői a helyi szereplők rovására egyre növekvő befolyással rendelkeznek a helyi ügyek irányításában. A városvezetők látják mind a helyi politika csökkenő erejét az országoshoz képest, mind a saját szerepük növekedését helyi viszonylatban.

Intézményi reformok öregedő társadalmakban

A kutatás során megvizsgálásra került, hogy miért fenntarthatatlan a kötelező megtakarításra épülő magán-nyugdíjpénztári rendszer a hitel alapú pénzrendszerben. A kutatás arra a következtetésre jutott, hogy a hitelalapú pénzrendszerben a zuhanó kamatlábak miatt fenntarthatatlanná válnak a kötelező megtakarításra épülő nyugdíjpénztárak. A kutatás ennek kapcsán megvizsgálta a chilei nyugdíjrendszer történetét, s kimutatta, hogy miként válik egyre nagyobb társadalmi problémává a magán-nyugdíjrendszer pillérje.

Gazdasági válság és politikai rendszer kapcsolata

A 2016 év folyamán a kutatás egyik iránya a marxizmus hatásának feltárása a modern jóléti társadalmak, a nyugat európai modell kialakulásában és jelenlegi válságában volt. A kutatási eredmények publikálásra kerültek az ATHENAEUM KONZERVATÍV SZEMLE folyóiratban. A kutatás egyik legfontosabb megállapítása, hogy ugyan a marxizmus teljesen elvesztette vonzerejét, kivéve az akadémiai szférát, de továbbra is hatnak olyan marxista koncepciók, mint a kizsákmányolás. Ennek hatása van a jobboldali radikalizmushoz való vonzódásban is, hiszen annak egyik legfontosabb mozgatórugója a „kizsákmányolt proletár-nemzet” státusz elleni lázadás. A kutatás kimutatta, miként váltak a marxizmustól eltávolodó szociáldemokrata pártok az egyenlőség eszme híveivé, s ez miként határozta meg a jóléti államok fejlődését.

Politikai kommunikáció Magyarországon, 1990 - 2015

A kutatás egészének a célja társadalomszemiotikai alapon leírni a magyarországi politikai kommunikáció negyedszázados történetét. Ezen belül a 2016-os feladat az 1990 és 1997 közötti időszak politikai kommunikációs sajátosságainak a leírása volt, tovább az 1997 és 2006 közötti időszakra vonatkozó adatok felvétele és feldolgozása. A kutatás eredményeképpen négy politikai közösséget lehetett elkülöníteni, mégpedig azon az alapon, hogy milyen kommunikációs hálózatok rajzolódtak ki a korszak megszólalói között a hivatkozásaikat és az általuk alkalmazott értelmezési keretek hasonlóságait követve. Az egyes közösségek kvalitatív leírása szerint körvonalazódtak a magyar politikai kommunikáció legfontosabb aktorai és aktorkonstrukciói, legfontosabb ügyei, metaforái és diskurzusai, valamint csatornái és egyéb modalitásai, így például a látványvilága. A kutatás eredményei alapján online kötet jelent meg „*Politikai kommunikáció Magyarországon, 1990 – 1997*” címmel.

Integráció és dezintegráció a magyar társadalomban

Az intézet kutatói közül többen kapcsolódnak az MTA TK Szociológia Intézetében folyó kutatáshoz. A kutatás egészének célja a magyarországi integrációs folyamatok feltérképezése. Ezen belül az egyik vizsgálódási irány a politikai mechanizmusok. A projekt keretében a Politikatudományi Szemle 2016. évi 3. számának külön blokkja foglalkozott a politikai integráció különböző aspektusaival. A tanulmányok megerősítették, hogy az integráció

megragadható a politikai aktorok és más társadalmi szereplők (például a média) közötti interakció révén. A kutatók álláspontja szerint a politikai integráció az integrációs mechanizmusok egyik kulcsformája, hiszen a politikai döntéshozók a választások révén demokratikus felhatalmazást kapnak arra, hogy nyíltan és legitim módon beavatkozassanak egyes társadalmi csoportok életébe, megváltoztathassák egyes társadalmi alrendszerek működési módjait. A kormányon lévő politikai szereplők saját ideológiája, értékrendszere közvetlen vagy közvetett módon, de hatással lehet/van a személyközi, a társadalmi és a rendszerintegrációra is.

A radikális jobboldali populizmus és diskurzusai

A nemzetközi összehasonlító kutatás célja a radikális jobboldali médiumok helyében meghatározása a magyar és a román médiahálózatokban. 2016-ban lezajlott adatfelvétel és elemzés eredmények szerint a radikális jobboldali médiatermékek a magyar piacon erőteljesebben vannak jelen, mint Romániában. Jelenlétük mellett a médianyilvánosságbeli integrációjuk is erősebb. Adatok alapján állítható, hogy a radikális jobboldali politika népszerűsége hatással van a média egészének szerkezetére. A kutatás során elkészült kéziratok nemzetközi peer-reviewed folyóiratokhoz kerültek benyújtásra.

Politikai vezetés: teória és összehasonlító kutatás

A politikai vezetés kutatócsoport 2016-ban lezárta a több éve folyó kutatás egyik ágát, a nemzetközi Leadership Capital Index (LCI) kutatásban végzett munkáját, amely az LCI első hazai alkalmazása. A projekt eredményeit az Oxford University Press közli 2017-ben megjelenő kötetében. Az LCI-t alkalmazhatónak látszik magyar kontextusban is, noha a magyar eredmények nem mindenben igazolták vissza a „leadership capital” koncepciójában rejlő előfeltevéseket: különösen az index dinamikus alkalmazása vetett fel új módszertani, operacionalizálási problémákat. A kutatás másik ága, a rendkívüli helyzet (válság) és a politikai vezetés összefüggéseivel foglalkozó kutatócsoport 2016-ban több új esettanulmányt készített, és megkezdte a kutatás eredményeit tartalmazó tanulmánykötet megírását. A kutatás részeredményeit közlő 2016-os nemzetközi peer-review folyóirat-publikációban analitikusan és empirikus esettanulmányokban is sikerült rámutatni, hogy a rendkívüli helyzetek és válságok gyakran nem exogén sokként, kontextuális adottságként jelennek meg a politikai vezetők számára, hanem azt éppen az utóbbiak hozzák létre endogén vezetői cselekvés segítségével.

Politikai realizmus

A kutatás az összehasonlító politikaelmélet perspektívába helyezve tárgyalja a magyar politikai gondolkodás közelmúltbeli realista fordulatát. Ez egyfelől a kortárs realista politikaelmélet kérdéseire való hozzászólást, nemzetközi hálózatába való bekapcsolódást igényel, másrészt a hazai politikaelméleti hagyományok áttekintését, feldolgozását, újragondolását és nemzetközi érdeklődésre is számot tartó módon való bemutatását jelenti. A kutatás első tanulmányai a Politikatudományi Szemle 2016. évi utolsó számában jelentek meg.

Választási ígérek és kormányzati teljesítés Magyarországon 1990-2014

2016-ban folytatódott választási ígérek és azok teljesülésének vizsgálata. A választási ígérek tesztelését a kutatócsoport kiterjesztette az eredeti OTKA projektben szereplő kormányzati ciklusokon túlra, így jelenleg is folyik az 1990, 1994 és 2010-es kormányzati ciklusok feldolgozása. A projekt legfontosabb eredményét az egyre bővülő, és várhatóan a 2017-es évben elkészülő adatbázisok adják. Ugyanakkor elkezdődött az adatok elemzése is.

Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy a választási ígérek teljesítése alacsony szintű minden kormányzati ciklusban.

Alkotmánybíráskodás és hatalommegosztás

A kutatás fókuszpontjában elsősorban az alkotmánybíróság és a törvényhozás viszonya állt. Mivel a nemzetközi szakirodalom nem reflektált megfelelően a törvényhozás és az alkotmánybíráskodás közötti viszonyra, azon belül is az alkotmánybíróági döntések sokszínűségére, így az empirikus kutatást megelőzően az alkotmánybíróság és a törvényhozás viszonyát új szempontból megközelítő, nemzetközi szinten is úttörő módszertan került kidolgozása, mégpedig külföldi kutatókkal együttműködésben.

b) Tudomány és társadalom

Az intézet társadalmi kapcsolatai jelentősen bővültek a 2016-ös évben. A legfontosabb esemény, amelyen keresztül az intézet kutatói kapcsolatba léptek a laikus közönséggel a *Kutatók Éjszakája* volt, 2016. szeptember 30-án. Az eseményen az intézet négy munkatársa tartott előadást. Az intézetben folyó kutatásokat népszerű, köznyelvi formában mutattuk be az érdeklődők. Az előadások a kutatások változatosságát (közpolitikától a politikai viselkedésig, hazai témától az amerikai politikáig stb.) kívánták érzékeltetni és egyúttal azt is jelezték, hogy a politikatudomány a laikus számára is ismerős dolgokat hogyan kíván a tudomány nyelvén leírni – például a gazdaság és politika összefüggéseit, a közösségi média politikára gyakorolt hatását, illetve a női részvétel kérdéseit. Az előadások után az intézet két kollégája vezetésével „*Politika elméletben és játékban*” címmel 50 perces szimulációs gyakorlat következett.

Az intézet 2016-tól együttműködik a Francia Intézettel. Az együttműködés során az intézet kutatói szakmai tanácsokkal segítették a programok összeállítását, illetve előadóként részt vesznek a Francia Intézet által meghirdetett közéleti kerekasztal beszélgetéseken. Ilyen volt a tavaszi „*A demokrácia napjainkban: az internet szerepe*” és a decemberi „*Karizma és demokrácia. A politikai vezetők szerepe napjaink társadalmában.*” című rendezvény.

Az intézetben és a politikatudományban történő érdekes hírek, álláshirdetések, gyakornoki pozíciók, kutatási eredmények, konferenciák mind megosztásra kerültek az intézet Facebook profilján. Jelenleg 1318 ember kedveli az oldalt, a legnagyobb elérést produkáló poszt esetében a reach 2500 volt. A realizmus kutatócsoport saját Facebook oldallal rendelkezik (49 kedvelés).

Az intézeti honlapra felkerült az összes fontos hír, az álláshirdetések, a kutatási eredmények, a konferenciák, a TK-ban közösen szervezett programok. Rendszeresen frissülnek a kutatók angol és magyar nyelvű profilja. <http://politologia.tk.mta.hu/>.

Az intézet továbbra is aktívan használja a LinkedIn.com közösségi oldalt, amely egy álláskeresési portál, közösségi jelleggel. Az intézet minden gyakornoki pozíciót és állást meghirdet ezen a közösségi fórumon is. Elérhető: <https://www.linkedin.com/company/institute-for-political-science---centre-of-political-science?trk=biz-companies-cyf>

2016-ban is gyűjtésre kerültek az intézettel kapcsolatos sajtómegjelentések, mégpedig a PTI honlapján: <http://politologia.tk.mta.hu/pti-a-sajtoban>

III. A kutatóhely hazai és nemzetközi K+F kapcsolatai 2016-ben

Az intézet munkatársai több rangos nemzetközi és hazai politikatudományi konferencia szervezői voltak a 2016-ös évben:

- Az intézet munkatársa tagja a PACTA - Parliamentary Activities, Career Tracks and Accountability elnevezésű tudományos network-nek. A hálózat három panelt szervezett az International Political Science Association (IPSA) 24. világtudományi kongresszusán (2016. július 23 -28., Poznan, Lengyelország).
- Egy kutató kolléga az ECPR General Conference rendezvényen a „Citizenship Education: New Challenges and Recent Developments” című szekció vezetője volt.
- Az intézet egyik kutatója szervezte az European Sociological Association mid-term konferenciájának *'The backlash of the extreme: communicative constructions and media discourses mainstreaming populism and right wing radicalism in Central and Eastern Europe'* című paneljét (2016. október 28-29., Brüsszel).
- Az intézet munkatársa részt vett a „*Mission impossible – Courage as Virtue in the Politics*” című konferencia szervezésében (2016. november 7., Szófia).
- A kutatók jelentős része előadással és panelszervezéssel járult hozzá a Magyar Politikatudományi Társaság 2016. évi Vándorgyűlésének sikeréhez. (2016. június 17-18., Esztergom).

Az intézet kutatói nemzetközi folyóiratok szerkesztésében is részt vettek: *Journal of Cold War Studies* (IF: 0.489), a *Transylvanian Review of Administrative Sciences* és a *Central European Political Studies* (vendégszerkesztés a „*Continuities and discontinuities: changing patterns in journalism and media in Central and Eastern Europe*” című különszámban) esetében.

Az intézet munkatársait 2016-ban az alábbi nemzetközi folyóiratok kérték fel peer-review tevékenységre: *Politics and Governance*, *Journal of International Relations and Development*, *Post-Communist Economies, Law, Culture, and the Humanities*, *Media Studies* és a *Central-East Europe Journal*.

Az intézet képviselői jelen vannak a nemzetközi politikatudomány legjelentősebb testületeiben, így az IPSA-ban, az European Political Science Association-ban (EPSA), az ECPR-ban, Midwest Political Science Associationban, (MPSA) a NISPA-ban, illetve több nemzetközi együttműködésben. Az Intézet egyik munkatársa formálisan is tagja lett a Horizon 2020 Programme Committee for Challenge “Europe in a changing world – Inclusive, Innovative and Reflective Societies” (SC6) bizottságnak. Egy kutató a tagja a NISPA Steering Committee-nek, illetve az EAPAA Accreditation Board-jának. A Magyar Politikatudományi Társaság elnöke és főtitkára szintén az intézet dolgozója.

Az összes intézeti publikáció (112) egyharmada (összesen 39) idegen nyelvű volt. Az intézet tagjai összesen 82 nemzetközi konferencia előadást tartottak külföldi szakmai rendezvényeken, többet, mint magyar nyelven (35).

Az intézet munkatársai jelen vannak a hazai egyetemi tudományos és közéletben. A Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Karának, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogtudományi Karán, az ELTE ÁJK Politikatudományi Intézet PhD, Master és BA-képzéseiben több mint egy tucat kutatónk tanít magyar és idegen nyelven egyaránt. A Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Kar politikatudományi doktori iskola és az intézet között külön megállapodás született a doktorandusz hallgatók fokozott támogatásáról. Kutatóink a BCE Széchenyi I. Szakkollégium, a Mathias Corvinus Collegium és az ELTE Bibó István Szakkollégium kurzusvezető tanárai.

2016-ben az intézet egy kutatója elnyerte az MTA Ifjúsági Díját „*Kommunikáció és Integráció: A magyar médiatörvények európai vitája*” című kutatásáért.

IV. A 2016-ben elnyert fontosabb pályázatok rövid bemutatása

Az intézet 2016-ben belső akadémiai pályázaton elnyert két fiatal kutatói helyet, amelynek betöltői a Demokrácia- és Politikaelmélet és a Közpolitikai osztályra kerültek.

Az NKFI K_16 jelű kutatási programjában 35888 ezer Ft támogatásban részesült a „*Részvétel, képviselet, pártosság. Választáskutatás, 2018.*” című pályázat, melyben hat intézetben dolgozó kutató vesz részt. A kutatás a választói attitűdöket eddig itthon még nem használt panel-vizsgálati módszerrel elemzi.

Az intézet egyik kutatója sikeresnek bizonyult az Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíjának elnyerésében. Az ösztöndíj támogatásával induló kutatás az országgyűlési képviselők munkája és az újráválasztási esélyeik közötti kapcsolatot vizsgálja.

NKA támogatással jelent meg a „*Kvantitatív szövegelemzés és szövegbányászat a politikatudományban*” című kötet.

Az intézet két munkatársa részesült MTA Ifjúsági Nemzetközi Konferenciárésztvételi támogatásban.

V. 2016-ben megjelent jelentősebb tudományos publikációk

1. Balázs Zoltán: *The Principle of the Separation of Powers. A Defense.* Lanham; New York; London: Rowman and Littlefield, (2016).
<http://real.mtak.hu/47792>
2. Békés Csaba: Hungary, the Soviet Bloc, the German question and the CSCE Process, 1965-1975. *JOURNAL OF COLD WAR STUDIES*, 18(3): 95-138 (2016), IF: 0,489.
<http://real.mtak.hu/32804>
3. Bene Márton: Go viral on the Facebook! Interactions between candidates and followers on Facebook during the Hungarian general election campaign of 2014 *INFORMATION, COMMUNICATION & SOCIETY*, Online First, 1-18 (2016), IF: 2,109.
<http://real.mtak.hu/47585>

4. Bíró-Nagy András: Central European MEPs and Their Roles. *WORLD POLITICAL SCIENCE REVIEW*, 12(1): 147-174 (2016).
<http://real.mtak.hu/47588>
5. Boda Zsolt (szerk.): *Bizalom és közpolitika*. Budapest: Argumentum; MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet, 202 p. (2016).
<http://real.mtak.hu/47591>
6. Körösenyi András, Illés Gábor, Metz Rudolf: Contingency and Political Action: The Role of Leadership in Endogenously Created Crises, *POLITICS AND GOVERNANCE* 4:(2) 91-103. (2016).
<http://real.mtak.hu/47592>
7. Papp Zsófia, Zorigt Burtejin: Party-directed personalisation: the role of candidate selection in campaign personalisation in Hungary; *EAST EUROPEAN POLITICS* 32 (4), 466-486 (2016).
<http://real.mtak.hu/47597>
8. Papp Zsófia: Shadowing the elected: mixed-member incentives to locally oriented parliamentary questioning *JOURNAL OF LEGISLATIVE STUDIES* 22/2 216-236 (2016).
<http://real.mtak.hu/47594>
9. Pócza Kálmán: Staatliche Souveränität reloaded? *ZEITSCHRIFT FÜR PARLAMENTSFRAGEN* 47:(4) pp. x-xx. (2016)
<http://real.mtak.hu/48483>
10. Sebők Miklós (szerk.): *Kvantitatív szövegelemzés és szövegbányászat a politikatudományban*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 192 p. (2016).
<http://real.mtak.hu/48486>
11. Szabó Gabriella, Bene Márton: Interaction Networks of the Hungarian Media. In: Sai Felicia Krishna-Hensel (szerk.): *Media in Process*. Routledge, 119-140. (2016).
<http://real.mtak.hu/47596>
12. Szűcs Zoltán Gábor, Gyulai Attila (szerk.): *A hatalom kódében: Bevezetés a realista politikaelméletbe*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 216 p. (2016).
<http://real.mtak.hu/47632>